

NODAVLAT MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INTERFAOL METODLAR ORQALI TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7853086>

M.Xallokova

Ilmiy rahbar

pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Botirova Ruhsora

Far.Du magistranti.

Annotatsiya: Ushbu maqolada nodavlat ta'lim tashkilotining maqsad va vazifalari, nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan uslubiy ishlar, ularni ta'lim muassasiga tadbiq etish usullari, ta'lim jarayonni tashkil etish uchun bir qator zamonaviy interfaol metodlarni pedagogik jarayonga tadbiq etish yuzasidan tafsilya va ma'lumotlar yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: inkluziv ta'lim, interfaol metodlar, fikriy hujum.

Bugungi kunda mamlakatimizda uzluksiz ta'lim poydevori bo'lmish Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini ko'lamini kengaytirish, bolalarni muassasaga qamrab olish eng ustuvor vazifa hisoblanmoqda. Xar bir ta'lim tashkiloti o'z maqsad va vazifalarga asosan ish olib boradi.

Quyidagilar nodavlat maktabgacha ta'lim muassasasining maqsadi hisoblanadi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama

- intellectual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlantirish;

- Ta'lim-tarbiya berish orqali bolalarni maktab ta'limiga sifatli tayyorlash;

- Bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish.

- Quyidagilar nodavlat maktabgacha ta'lim muassasasining vazifalari hisoblanadi:

- Ta'lim-tarbiya jarayoniga zamonaviy ta'lim dasturlari va texnologiyalarini joriy etish;

- Bolalarning hayotini muhofaza qilish va sog'ligini mustahkamlash;

- Bola shaxsini sog'lom va yetuk, maktabda o'qishga tayyorlangan tarzda shakllantirish;

- Bolaning intellectual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlanishini ta'minlash;

- Bolaning rivojlanishidagi (nutqida, ko'rishida, eshitishda) yengil nuqsonlarni korreksiyalashni amalga oshirish.

- ta'lim-tarbiya jarayoniga zamonaviy ta'lim dasturlari va texnologiyalarini joriy etish;

- bolalarning hayotini muhofaza qilish va sog'lig'ini mustahkamlash;

- bola shaxsini sog'lom va yetuk, maktabda o'qishga tayyorlangan tarzda shakllantirish;

-bolalarning intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlanishini ta'minlash;
-bolalarda xalqimizning yuksak ma'naviyati va insonparvarlik an'alariga sadoqat tuyg'ularini shakllantirish.¹⁴³

Oilaviy nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotida 3 yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan 7 — 50 nafar bolalarga tarbiya berilishiga yo'l qo'yiladi.

Maktabgacha ta'limning maqsadi –bolalarni maktabdagi o'qishga tayyorlash, bolani sog'lom, rivojlangan, mustaqil shaxs bo'lib shakllantirish, qobiliyatlarini ochib berish, o'qishga, tizimli ta'limga bo'lgan ishtiyoqini tarbiyalashdir. Maktabgacha ta'lim muassasasida bolalarning hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilish maktabgacha ta'lim muassasasi hamda shtatdagi tibbiyot xodimlari, shuningdek maktabgacha ta'lim muassasasiga birlashtirilgan sog'liqni saqlash organlarining tibbiyot xodimlari tomonidan amalga oshiriladi.

Muassasada ta'lim samaradorligini oshirishda, ta'lim jarayoniga yangicha metodlarning joriy etilishida, didaktik o'yinlarning, interfaol metodlarning o'zni beqiyos. Ulardan biri ta'lim jarayonida eng keng qo'llaniluvchi fikriy hujum metodi.

“Fikriy hujum” metodi

O'quvchilarning mashg'ulotlar jarayonidagi faolliklarini ta'minlash, ularni erkin fikr yuritishga rag'batlantirish hamda bir xil fikrlash inersiyasidan ozod etish,

muayyan mavzu yuzasidan rang-barang g'oyalarni to'plash, shuningdek, ijodiy vazifalarni hal etish jarayonining dastlabli bosqichida paydo bo'lgan fikrlarni yengishga o'rgatish uchun xizmat qiladi. “Fikriy hujum” metodi A.F.Osborn tomonidan tavsiya etilgan bo'lib, uning asosiy tamoyili va sharti mashg'ulotning har bir ishtirokchisi tomonidan o'rtaga tashlanayotgan fikrga nisbatan tanqidni mutlaqo ta'qiqlash, har qanday luqma va hazil-mutoyibalarni rag'batlantirishdan iboratdir. Bundan ko'zlangan maqsad o'quvchilarning mashg'ulot jarayonidagi erkin ishtirokini ta'minlashdir. Ta'lim jarayonida ushbu metoddan samarali va muvaffaqiyatli foydalanish o'qituvchining pedagogik mahorati va tafakkur ko'lamining rivojlanishiga bog'liq bo'ladi. “Fikriy hujum” metodidan foydalanish chog'ida tarbiyalanuvchilarning soni 15 nafardan oshmasligi maqsadga muvofiqdir. Ushbu metodga asoslangan mashg'ulot bir soatgacha qadar tashkil etilishi mumkin. Ya'ni tayyorlov guruhlarini uchun mos keladi.

Misol uchun: Tarbiyachi tomonidan biron bir ertak hikoya qilib beriladi. Tarbiyalanuvchilarga ertak haqida fikr mulohazalarini bilish uchun bir qancha savollar beriladi. Ertak haqidagi fikr va hulosalarini, voqealar rivojini, ertakdan o'zlariga qanday ibrat olganliklari haqida fikr yuritadilar. Tarbiyachi bolalarning fikrlarini umumlashtirib, yakuniy xulosani aytadi.

¹⁴³ (5-band O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 20-maydagi 320-sonli qarori tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.05.2021-y., 09/21/320/0482-son)

Xulosa o'rnida shuni takidlash lozimki, interfaol o'yinlar bolaning nodavlat ta'lim tashkiloti faoliyati samaradorligini oshirishga hizmat qiluvchi asosiy pedagogik vosita bo'lib, natijada bolaning faollikni oshiradi, ruhiyatni ko'taradi. O'yin bolaning muloqotga kirishuvchanligini oshirib, uning rivojlanishiga olib keladi. Buning oqibatida bola muvaffaqiyat qozonishga intiladi, uning ziyrak, hushyor bo'lishga, zavqlanishga o'rganadi. U olamni bilish, o'rganish harakatida bo'ladi. Intizomli bo'lish, chaqqonlik, tez fikr yuritishga intiladi. Ta'lim-tarbiya jarayonida o'zligini namoyon qilish uning kundalik yashash tarziga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 2-martdagi PF-5953-son Farmoni 15-bandi.
2. Yuldoshev J. va boshqalar. Interfaol ta'lim sifat kafolati. - T.: YUNISEF, 2008.
3. Slastenin V.A., Kashirin V.A. Psixologiya i pedagogika. Dlya vuzov. - M.: «Akademiya», 2008.
4. Bogdanovich O.N. Sovremennye formy organizatsii uchebno-vospitatelnogo protsessa. - M.: MOZYR, OOOID «Belyy veter», 2009.
5. Mirzaxmatova SH., Pulatova D. Tabiatshunoslik darslarida interfaol ta'lim. - T.: «Yangi asr avlodi», 2011.
6. Yuldashev J. G., Pulatova D. Ta'limda o'yinli texnologiyalar samaradorlik omili sifatida. ZAMONAVIY TA'LIM / SOVREMENNOE OBRAZOVANIE 2014,
7. Султонова Н. А., Ўлмасова К. КИЧИК МАКТАБ ЁШИДАГИ ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ИЖОДИЙ ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ // Интернаука. – 2020. – №. 3-2. – С. 84-86. 7.
8. N.A Sultonova, Ibragimova Sh, D. Xolqoziyeva. TECHNOLOGIES OF URBRINGING CHILDREN IN MODERN FAMILIES // 2020/3 European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences – 2- 3 p.
9. (5-band O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 20-maydagi 320-sonli qarori tahririda — Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 21.05.2021-y., 09/21/320/0482-son) https://cyberleninka.ru/viewer_images/1901431https://cyberleninka.ru/viewer_images/19014312/f/2.png2/f/1.png